

Mijn weekblad

Redacteur Ton Oosterhuis

De massamoord op een redactie in Parijs heeft weer tot veel commentaar geleid. Daarom in *Mijn weekblad* ruimte voor mijn kijk op dit soort gebeurtenissen.

Wat was eerst, daad of motief?

Een massamoord is in onze ingewikkelde samenleving al jaren geen zeldzaam verschijnsel meer. In Amerika doodde een 20-jarige leerling in 2012 op zijn school in Newton, Connecticut, twintig kinderen en zes volwassenen. Er volgden toen nog 74 soortgelijke incidenten op andere scholen. In ons eigen land doodde een 17-jarige scholier in 1999 vijf mensen op ROC de Leygraaf te Veghel. En iedereen herinnert zich nog het schietincident in Alphen aan de Rijn, waar op 9 april 2011 een man in het winkelcentrum De Ridderhof zes mensen doodschoot en nog eens zeventien verwondde, alvorens zichzelf te doden. Daders, zo zeggen de deskundigen, zijn psychiatrische patiënten. “Bij de daders is dit geweld niet plotseling ontstaan, gebeurt niet in paniek. Het is weken, soms maanden voorbereid. Deze jongens moorden in koelen bloede. Het is georkestreerd, ze schrijven in dagboeken of op weblogs, ze maken toespelingen. Ze denken dat afwijkend gedrag normaal is.” Maar als de dader bij het schieten “Allah Akbar” roept, krijgt het incident het stempel ‘terroristische aanslag’ en wordt alom gevreesd voor herhaling. Maar is er echt wel een wezenlijk verschil tussen zo’n daad en de hierboven opgesomde incidenten?

Bij terroristische aanslagen gaat men altijd uit van de volgorde: uit het motief volgde de daad. Maar is dat ook zo? We kunnen die volgorde ook omkeren. Bij de daad wordt een motief bedacht. Ik denk dat we ook in deze gevallen moeten denken aan tot op het bot gefrustreerde eenlingen, psychiatrische patiënten die zijn bezweken onder de eisen van onze moderne maatschappij. Het motief wordt hen aangereikt door de media. Het geeft hun wellicht een zekere voldoening, maar de echte oorzaak achter hun gedrag is het niet.

Een tragische uitvinder

Toen Edison met zijn beroemde uitvinding, de gloeilamp, in de openbaarheid trad claimde de Duitse wetenschapper Heinrich Göbel (1818-1893) dat hij de gloeilamp al eerder ontwikkeld had. Hij was in 1848 naar Amerika geëmigreerd en ontwikkelde in 1854 de eerste gloeilamp. Toen Edison 25 jaar later met zijn uitvinding kwam werd dat door Göbel voor de rechtbank bestreden door het experiment daar over te doen. In hetzelfde jaar overleed hij echter op 75-jarige leeftijd aan longontsteking. Alle roem ging naar Edison.

En alle familieverhalen (2)

Iedereen kende hem als Bud, maar officieel heette hij Barend Hendricus Linschoten, mijn oom in Amsterdam, getrouwd met mijn tante Sietske. Hij speelde een belangrijke rol in het verzet en dat gaf hem een positie in de Politieke Opsporingsdienst (POD) die na de bevrijding op collaborateurs joeg. In de familie ging het verhaal dat hij Arnold Meijer had helpen arresteren, maar ik betwijfel de echtheid van dat verhaal. Zijn zoon Bud Linschoten die zijn bijnaam als voornaam kreeg, is een verdienstelijke designer, die de helft van het jaar in Sacramento, Californië, woont en de andere helft op het eiland Lamma bij Hong Kong, een eiland zonder auto’s. Volgende week over zijn zuster.